

SXEDIO.E98

5.10.1941: ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΑΚΕΛ ΚΑΙ Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΛΑΟ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΠΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΝΑ ΣΥΝΕΧΙΣΕΙ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΦΑΣΙΣΜΟΥ

Το Πρώτο Παγκύπριο συνέδριο του ΑΚΕΛ έγινε σε χρόνο-ρεκόρ πέντε μηνών, στις 5 Οκτωβρίου 1941 και σ' αυτό αντιπροσωπεύθηκαν 1,300 μέλη σύμφωνα με την ανεξάρτητο, εκφραστικό όργανο του Κόμματος.

Ο αριθμός αυτός έδειχνε πόσο σκληρή δουλειά είχε γίνει τους προηγούμενους μήνες ώστε μέσα σε πέντε μήνες να εγγραφούν, χίλια και πλέον μέλη.

Στο συνέδριο αντιπροσωπεύθηκαν όλες οι επαρχίες εκτός από την επαρχία Κερύνειας που μέχρι τη στιγμή αυτή δεν κατέστη δυνατό να ιδρυθεί επαρχιακή επιτροπή.

Το συνέδριο επανεξέλεξε ως Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ τον Πλουτή Σέρβα.

Παράλληλα το συνέδριο ενέκρινε τη διακήρυξη προς τον Κυπριακό λαό και το καταστατικό του Κόμματος όπως επίσης και τηλεγραφήματα στους Πρωθυπουργούς της Ελλάδας και της Αγγλίας και τους πρεσβευτές των Ηνωμένων Πολιτειών και της Σοβιετικής Ένωσης στο Λονδίνο και τον Κυβερνήτη της νήσου.

Μέλη της τριμελούς Γραμματείας της Εκτελεστικής Επιτροπής εκλέγηκαν εκτός από τον Πλουτή Σέρβα ο Γ. Βασιλειάδης και ο Λύσανδρος Τσιμίλλης

Το Συνέδριο έγινε στο θέατρο Ριάλτο της Λεμεσού.

Στην αρχή ο αμπελουργός Αχ. Αργυρίδης, μέλος της Παγκύπριας Οργανωτικής Επιτροπής του Κόμματος κάλεσε για το προεδρείο τους Κ.Ιωακείμ, φαρμακοποιό (Πρόεδρο), Γ. Βασιλειάδη, δικηγόρο, Λ. Νικολαΐδη, δικηγόρο, Ι. Μουντάκη γιατρό και τους δημοσιογράφους Λ. Τσιμίλλη και Πλουτή Σέρβα και τον αγρότη Ν. Πύργο.

Επίσης κλήθηκαν ως γραμματείς του συνεδρίου ο καθηγητής της μουσικής Σόλων Μιχαηλίδης και οι ιδιωτικοί υπάλληλοι Κ. Παρτασίδης και Ανδρέας Ζιαρτίδης.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του συνεδρίου Κ. Ιωακείμ άνοιξε τις εργασίες του συνεδρίου και αμέσως ο καθηγητής Γ. Λέρνης, ο δικηγόρος Λ. Νικολαΐδης και οι γιατροί Ι. Μουντάκης και Μ. Μαρκουλλής έλαβαν διαδοχικά το λόγο και απηύθυναν χαιρετισμό εκ μέρους των επαρχικών Λευκωσίας, Πάφου, Λάρνακας και Λεμεσού.

Επίσης ο Α. Ζιαρτίδης απηύθυνε χαιρετισμό εκ μέρους των Εργατικών Οργανώσεων Λευκωσίας.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στο Γραμματέα της Παγκύπριας Οργανωτικής Επιτροπής Πλουτή Σέρβα, ο οποίος λογοδότησε εκ μέρους της Επιτροπής για τα πεπραγμένα "δώσας" σύμφωνα με τον "Ανεξάρτητον" εκτενή εικόνα των εξωτερικών και εσωτερικών συνθηκών υπό τας οποίας ειργάσθη το Κόμμα από της συστάσεως του".

Στη συνέχεια ο Λύσανδρος Τσιμίλλης μίλησε με θέμα "ο αντιφασιστικός αγών και τα καθήκοντα του ΑΚΕΛ" και ακολούθησε η εκλογή της Κεντρικής Εκτελεστικής Επιτροπής ενώ ο Πρόεδρος κ. Ιωακείμ διέκοψε τις εργασίες του συνεδρίου που επαναλήφθηκαν στις 2.30 το απόγευμα.

Το απόγευμα ο δικηγόρος Γ. Βασιλειάδης "ανέλυσε διεξοδικώς τας προγραμματικές θέσεις και το καταστατικόν του Κόμματος, δεχθείς εν συνεχεία τας επί τούτων παρατηρήσεις των αντιπροσώπων" και "εν τέλει ανετέθη εις τριμελή επιτροπήν όπως δώση την τελικήν μορφήν εις το Πρόγραμμα και το καταστατικόν".

Στη συνέχεια ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα της εκλογής της Κεντρικής εκτελεστικής Επιτροπής η οποία απαρτίσθη από τους ακολούθους: Π. Σέρβας, Γ. Βασιλειάδης, δικηγόρος, Α. Νικολαΐδης, δικηγόρος, Κ. Ιωακείμ φαρμακοποιός, Λ. Τσιμίλλης δημοσιογράφος, Α. Αργυρίδης αμπελουργός, Ι. Μουντάκης γιατρός, Γ.

Λέρνης καθηγητής, Γ. Λαδάς διοικηγός, Μ. Μαρκουλλής γιατρός, Μ. Περδίας δημοσιογράφος, Κ. Κόνωνας, δημοσιογράφος, Κ. Σιακαλλής δικηγόρος, Χρ. Σαββίδης καταστηματάρχης, Σ. Στεφανίδης και Α. Φάντης εργάτες, Λευκή Μαραθοβουνιώτη, Α. Ζιαρτίδης ιδιωτικός υπάλληλος και Ν. Πύργος αγρότης.

Στη συνέχεια εκλέγηκε η εξελεγκτική επιτροπή και το συνέδριο αποφάσισε όπως το κόμμα ανοίξει έρανο για αποστολή τροφίμων και άλλης βοήθειας μέσω του διεθνούς Ερυθρού Σταυρού στον ελληνικό λαό και όπως το συνέδριο αποστείλει τηλεγραφικούς χαιρετισμούς στον Κυβερνήτη της Κύπρου, τον Πρωθυπουργό της Ελλάδας κ. Τσουδερό, τον Πρωθυπουργό της Βρετανίας κ. Τσέρτσιλ, τον πρωθυπουργό της Σοβιετικής Ένωσης κ. Στάλιν και τον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών κ. Ρούσβελτ.

Στο τέλος ο Γ. Λέρνης διάβασε διακήρυξη του συνεδρίου προς τον Κυπριακό λαό και ύστερα ο Πρόεδρος Κ. Ιωακείμ έκλεισε τις εργασίες του συνεδρίου.

"Η Κεντρική Επιτροπή συγκροτήσασα έκτακτον συνεδρίασιν εξέλεξε το Πολιτικόν Γραφείον του Κόμματος καταρτισθέν εκ των κ.κ. Π. Σέρβα, δημοσιογράφου, Γ. Βασιλειάδη δικηγόρου, Λ. Τσιμίλλη δημοσιογράφου, Α. Νικολαΐδη δικηγόρου, Γ. Λέρνη καθηγητού, Κ. Ιωακείμ φαρμοακοποιού και Αχ. Αργυρίδη αμπελουργού.

Επίσης καταρτίστηκαν τριμελές εκπαιδευτικό γραφείο, τριμελές εργατικό γραφείο, τριμελές αγροτικό γραφείο και τριμελές δημοσιογραφικό γραφείο.

Η διακήρυξη προς τον Κυπριακό λαό δημοσιεύθηκε τελικά στις 8 Οκτωβρίου και όπως αναφερόταν σ' αυτήν το ΑΚΕΛ περνούσε πλέον σε ενεργότερη δράση.

Αναφερόταν στη διακήρυξη:

" Η Κυπριακή πραγματικότητα με τα πολλά της άλυτα προβλήματα, όπως διαγράφονται στις προγραμματικές θέσεις του ΑΚΕΛ και με το

αναπτυσσόμενο εργατικό και λαϊκό της κίνηση αγγένησε την ιδέα του "Ανορθωτικού Κόμματος του Εργαζομένου Λαού" που έχει πάρει σήμερα σάρκα και οστά.

Το ΑΚΕΛ στην τελική του συγκρότηση υπόσχεται την επίλυση των προβλημάτων τούτων. Έχει πλέρια πεποίθηση για την εκπλήρωση των σκοπών του και των πόθων του Κυπριακού λαού, γιατί επήγασε από το λαό, εκπροσωπεί τον λαό, είναι αυτός ο λαός.

Ο λαός με τα πρωτόπορα του παιδιά επικεφαλής, γνωρίζει τι ζητά γιατί ότi ζητάει το στερείται.

Η ίδρυση του ΑΚΕΛ συνέπεσε γενικώτερα με την πιο κρίσιμη καμπή που περνά η ανθρωπότητα και ο πολιτισμός και ειδικώτερα με το σημαντικώτερο γεγονός για τον ελληνικό λαό της Κύπρου: Ο φασισμός που απειλούσε κι απειλεί τ' αποκτήματα του πολιτισμού, εκτύπησε την Ελλάδα, ενώ ο ηρωϊκός Ελληνικός λαός επρότεινε τότε το περήφανο στήθος του στις βαρβαρικές ορδές του. Η πρωτοπορεία του ΑΚΕΛ στην ιδρυτική της συνέλευση, διεκήρυξε την αλληλεγγύη της προς τους τιτάνες που αγωνίζονται κατά των βαρβάρων ανθρωποφάγων φασιστών.

Τα μοιραία γεγονότα που επακολούθησαν ωδήγησαν και την Κύπρο στη σφαίρα των πολεμικών επιχειρήσεων.

Το ΑΚΕΛ συναισθάνθηκε τον κίνδυνο που απειλεί την πατρίδα του και πήρε τη θέση του να καθοδηγήσει τον Κυπριακό Λαό, δίπλα στους φιλελευθέρους λαούς όλου του κόσμου, κατά της απειλής του φασισμού. Σαν αρχή έρριξε το σύνθημα της "μιας μέρας δουλειά για την άμυνα της Κύπρου" που αγκαλιάστηκε από χιλιάδες και εκατοντάδες πατριώτες- πατριώτες αντιφασιστές, όλων των τάξεων του Κυπριακού Λαού. Αρχισε τη φαρδειά διαφώτιση των λαϊκών μαζών, με διαλέξεις και συζητήσεις πάνω στο περιεχόμενο και τις επιδιώξεις του φασισμού. Πρωτοστάτησε στη διοργάνωση του εναίου αντιφασιστικού μετώπου της Κύπρου.

Το ΑΚΕΛ σαν Κόμμα του εργαζομένου λαού

φιλελεύθερο πρωτόπορο και προοδευτικό καλεί τον Κυπριακό λαό να συσπειρωθή κάτω από τη σημαία του. Καλεί κάθε τίμιον Κύπριον που σέβεται τη λευτεριά του, και ποθεί το ξεσκλάβωμα των υποδουλωθέντων Ελλήνων, με τους οποίους μας συνδέουν άρρηκτοι δεσμοί ιστορίας πολιτισμού και αίματος, που ποθεί το ξεσκλάβωμα των Πολωνών, των Γιουγκοσλάβων, των Νορβηγών και των άλλων υποδουλωθέντων λαών, που ενδιαφέρεται για τον τιτάνιο συμμαχικό αγώνα, τον καλεί να πάρει τη θέση του εκεί όπου είναι η θέση όλων των συναγωνιστών για την ελευθερία.

Το "Ανορθωτικόν Κόμμα του Εργαζομένου Λαού" μπαίνοντας σήμερα με γερά βήματα στον ιστορικό του δρόμο βάζει μπροστά στα μέλη του τα εξής συνθήματα για εκπλήρωση:

1. Εμπρός για την ενοποίηση όλων των δυνάμεων του Κυπριακού Λαού.

2. Εμπρός για την άμυνα της πατρίδας μας και την ανακούφιση των θυμάτων των βαρβαρικών επιδρομών.

3. Εμπρός για την οργάνωση εράνων, για την ενίσχυση των αγωνιζομένων για την ελευθερία.

4. Εμπρός για την εξοικονόμηση και αποστολή τροφίμων στους πεινώντας Έλληνας και τους άλλους καταδεδειαστευομένους λαούς.

Μόνο ενωμένοι και δίπλα στις ισχυρές συμμαχικές μας δυνάμεις θα κατορθώσουμε να δώσουμε γερό κι αλησμόνητο κτύπημα στον εχθρό, αν επιχειρήσει να σύρει το ματωμένο πόδι του στα ειρηνικά μας ακρογιάλια.

Το ΑΚΕΛ πιστό στις προγραμματικές του θέσεις που αποτελούν και την κορφή της ύπαρξης του, εμπυχωμένο με τους πόθους και τις λαχτάρες του εργαζομένου λαού της Κύπρου και κατευσδομένο με τις ευχές του, ξεκινάει για την εκπλήρωση των σκοπών του.

Το ΑΚΕΛ περνά σήμερα σε ενεργότερη δράση. Η δράση και τ' αποτελέσματα που θ' αντικατοπρίζουν την ενέργεια και την δράση ολοκλήρου του Κυπριακού

λαού, που πιστεύουμε πως ατενίζει προς υψηλότερα πανανθρώπινα ιδανικά που πιστεύουμε ακράδαντα ότι πρέπει να ζήσει ευτυχισμένες και χαρούμενες μέρες και γι'αυτόν τον αγώνα προς την ευτυχία και τη χαρά καθοδηγητής και οδηγός είναι το "Ανορθωτικό Κόμμα του Εργαζομένου Λαού".

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Στη δημοσιότητα δόθηκαν επίσης την ίδια μέρα τα τηλεγραφήματα στους ηγέτες των διαφόρων χωρών και τον Κυβερνήτη της Κύπρου.

ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ: "Το Ανορθωτικόν Κόμμα του Εργαζομένου Λαού κατά το πρώτον αυτού παγκύπριον συνέδριον, διαδηλούν την αδιάσειστον αλληλεγγύην του προς τας δυνάμεις, αι οποίαι υπερασπίζουν την ελευθερίαν εναντίον της κατακτικής βίας εκφράζει τον θαυμασμόν του διά την γενναίαν αντίστασιν και την ένδοξον πτώσιν των Ελλήνων αδελφών εις τον κοινόν αγώνα όλων των λαών των σεβομένων εαυτούς και διατρανώνει την στερράν απόφασιν του Κόμματος όπως μη ατονίση ουδέ κατ' ελάχιστον τας προσπάθειάς του μέχρις ότου άπασαι αι ξενοκρατούμεναι χώραι καθαρισθούν από το μίσημα της τυρρανίας και μέχρις ότου άπαντες οι Έλληνες αναπνεύσουν τον άέρα της λατρευτής ελευθερίας εις ελεύθερον-πολιτικώς και κοινωνικώς-δημοκρατικόν Κράτος, αντάξιον της Εθνικής Κληρονομιάς".

ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΤΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ: "Το Ανορθωτικόν Κόμμα του Εργαζομένου Λαού κατά το πρώτον αυτού παγκύπριον συνέδριον σήμερα, διαδηλοί την αδιάσειστον αλληλεγγύην του προς τας δυνάμεις, αι οποία υπασπίζουν την ελευθερίαν εναντίον της κατακτητικής βίας και εκφράζει την αδιάσειστον αυτού πεποίθησιν διά την τελικήν συντριβήν του Ναζισμού, με την πεποίθησιν ότι εις τον κόσμον, ο οποίος θα ανοικοδομηθή μετά την νίκην βασει των αρχών και των προβλέψεων αι οποίαί έχουν διακηρυχθή θα βασιλεύση δι' όλα τα έθνη αδελφωσύνη, ειρήνη και πρόοδος".

ΣΤΟΝ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ: "Το Ανορθωτικόν Κόμμα του Εργαζομένου Λαού κατά το πρώτον αυτού παγκύπριον συνέδριον σήμερον, διαδηλοί την αδιάσειστον αλληλεγγύην του προς τας δυνάμεις, αι οποία υπερασπίζου την ελευθερίαν εναντίον της κατακτητικής βίας και παρακαλεί την Υμετέραν Εξοχότητα όπως διαβιβάση προς τον Πρόεδρον του Συμβουλίου των αντιπροσώπων του Σοβιετικού Λαού κ. Στάλιν τον θαυμασμόν του Κόμματος διά την στερράν αντίστασιν του σοβιετικού στρατού και τας ολοψύχους του ευχάς διά την τελικήν νίκην εις τον Κοινόν Αγώνα".

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΕΣΒΕΥΤΗΝ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΣΤΟ ΛΟΝΔΙΝΟ: "Το Ανορθωτικόν Κόμμα του Εργαζομένου Λαού κατά το πρώτον αυτού παγκύπριον συνέδριον σήμερον, διαδηλοί την αδιάσειστον αλληλεγγύην του προς τας δυνάμεις, αι οποία υπασπίζου την ελευθερίαν εναντίον της κατακτητικής βίας και παρακαλεί την Υμετέραν Εξοχότητα όπως διαβιβάση προς τον Πρόεδρον των Ηνωμένων Πολιτειών τους χαιρετισμούς του Κόμματος, με τας ολοψύχους αυτού ευχάς διά την τελικήν νίκην της δημοκρατίας τόσον εις τα πεδία των μαχών όσον και εις τα συνέδρια της ειρήνης".

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ: "Το Ανορθωτικόν Κόμμα του Εργαζομένου Λαού κατά το πρώτον αυτού παγκύπριον συνέδριον σήμερον, εξουσιοδότησε το Προεδρείον του να διαβιβάση προς την Τοπικήν Κυβέρνησιν την αφοσίωσιν του Κόμματος εις την εξυπηρέτησιν των συμφερόντων του Κυπριακού Λαού εν γένει και ιδιαιτέρως εις τας σημερινάς προσπαθείας της Νήσου εις τον πόλεμον εναντίον της τυραννίας και εις την άμυναν εναντίον του εχθρού. Το Κόμμα ελπίζει ότι συντόμως θα είναι εις θέσιν να διαδραματίση τον ρόλον του εις το αγώνα του λαού της Κύπρου εναντίον του φασισμού".